

Tevredenheid over begroting Justitie overheerst

‘De minister heeft de noden van de rechtspraak serieus genomen’

Justitie kan in 2004 meer besteden dan dit jaar. Er is 58 miljoen euro extra beschikbaar voor rechtspraak, de strafsectoren van de rechtbanken krijgen 12,4 miljoen om de capaciteitstekorten weg te werken en de sanctiecapaciteit kan worden uitgebreid met 41 miljoen euro. De reclassering levert daarentegen ruim 30 miljoen in op een budget van 131 miljoen. Enkele betrokkenen uit ‘het veld’ reageren op de kabinetsplannen.

Wil Tonckens-Gerkema, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak:

‘De begroting ziet er aanzienlijk beter uit dan vorig jaar. We zijn dan ook niet ontevreden. Wel verbaast het ons dat de troonrede uitgaat van de subsidiaire plaats van de rechtspraak. Het uitgangspunt is dat mensen eerst de problemen zelf moeten oplossen en als dat niet lukt, kan de rechtspraak worden ingeschakeld. Wij vinden dat de rechtspraak een eigen plaats heeft. Dát aspect is niet verbeterd, voor de rest verdient de minister een pluim.

Toch zijn er zorgpunten. Wij maken deel uit van de strafrechtketen en het heeft niet veel zin ergens geld in te stoppen maar op andere plaatsen in de keten er geld uit te halen, zoals is gebeurd bij de reclassering. Verder is het kabinet ervan uit gegaan dat de rechterlijke macht heel veel meer gaat omzetten, maar dat het aantal mensen niet zal stijgen. Dat leidt tot een groter beroep op het zittende personeel. We vinden dat de kwaliteit op peil moet worden gehouden, en dat er voldoende nieuwe mensen moeten kunnen instromen. Ik heb er onvoldoende vertrouwen in dat de continuïteit van de instroom is gewaarborgd.

Maar we benadrukken ook andere randvoorwaarden. Neem de veiligheid van de gerechten: nog niet overal zijn detectiepoortjes geïnstalleerd. En ook de veiligheid en bedreigingen van personen, zoals onlangs met officier van Justitie Koos Plooy, vereisen aandacht. Tot slot heeft het arbeidsvoorwaardenpakket een verslechtering laten zien.’

Anton van Kalmthout, hoogleraar Vrijheidsbeperking in vreemdelingen- en strafrecht (Universiteit van Tilburg) en bestuurslid van Reclassering Nederland:

‘De justitiebegroting laat een sterke discrepantie zien in de aanpak van jeugdige en volwassen criminelen. Bij jeugdigen wordt het belang ingezien van preventie, intensieve begeleiding, diagnosestelling en nazorg. Daar is veel voor te zeggen. Bij volwassenen ligt het accent op straffen en repressie. Blijkbaar denkt men: sluit ze maar op, dan wordt de samenleving vanzelf veiliger. Er zullen niet veel juristen zijn die daar één cent voor geven. De gevangenis capaciteit wordt fors uitgebreid. De vraag is of dat nodig is. Nederland heeft in het verleden op dat terrein al een inhaalslag gemaakt en staat nu in de bovenste regionen van de Europese sanctieladder. We hebben zo’n beetje het grootste aantal gedetineerden per honderdduizend inwoners. Daarmee zijn we één van de meest repressieve landen in Europa. Een groot probleem is dat de overheid geen idee heeft hoe er tijdens en na de detentie wordt gewerkt aan reïntegratie.

Het sanctiebeleid is daarmee een weinig doordacht verhaal. Contraproductieve effecten ervan zijn niet eens in beeld gebracht. Er wordt niet gezegd hoeveel van de 40.000 taakstraffen zullen mislukken – en als ze niet worden begeleid zullen ze mislukken – en wat de gevolgen daarvan zijn voor het gevangeniswezen. Daarmee zal het draagvlak van taakstraffen gigantisch afnemen.

Er dreigt verder een groot gevaar voor de scheiding der staatsmachten. Justitie bepaalt steeds meer welke straffen de rechter moet opleggen, en tast daarmee zijn autonomie aan. Zo krijgt in het volwassenenstrafrecht de rechter steeds minder de mogelijkheid een voorlichtingsrapport van de reclassering te vragen. Deze begroting leidt er dan ook toe dat straffen alleen maar langer zullen worden. En het idee om twee mensen in één cel te plaatsen kan misschien wel werken voor degene die een verkeersboete niet betaalt en enkele week-einden moet zitten, maar of het een succes wordt voor de langgestraften, dáárover heb ik zo mijn twijfels.’

Tweede Dag Algemene Beschouwingen. Premier Balkenende en rechts de ministers Donner en de Graaf

Foto: Robert Vos / ANP